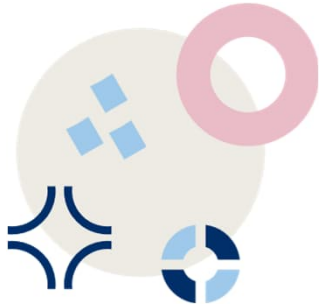
HE 179/2024 vp ulkomaalaislain muuttamisesta

Työ- ja tasa-arvovaliokunta 13.11.2024

Suvi Pulkkinen,
Johtava asiantuntija

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Aluksi

- Keskuskauppakamari kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ulkomaalaislain muuttamisesta.
- Keskuskauppakamari kantaa vahvaa huolta julkisen velan kasvusta ja Suomen väestökehityksestä, joiden ratkominen kestävällä tavalla ei onnistu ilman osaamiseen perustuvaa maahanmuuttoa.
- Kauppakamareiden jäsenyritysten vahvin toive maan päättäjien suuntaan osaavan työvoiman saatavuuden turvaamisessa on ulkomaalaisten työntekijöiden palkkaamisen helpottaminen ja Suomen houkuttelevuuden vahvistaminen kansainvälisille osaajille.
- Niin kutsuttu maasta poistumissääntö ja siihen liittyvä ilmoitusvelvollisuus eivät palvele tätä tavoitetta, kun taas työnteko-oikeuden laajentamin on kannatettava kehityssuunta.

Oleskeluluvan peruuttamatta jättäminen

Hallituksen esityksen 58 a §säädettäisiin niin kutsutusta suoja-ajasta, jonka kesto on 3-6 kuukautta.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan suoja-ajan sijaan tulisi päättää työnhakuajasta ja säätää sen kestoksi 6–12 kuukautta.

- Suoja-aika viittaa suojaan maasta poistamisen uhalta, kun taas työnhakuaika kuvaisi ulkomaalaisen aktiivista, hyväksyttyä toimintaa.
- Liian lyhyt suoja-aika tulee konkreettisesti vaikuttamaan suurituloisiin, korkean osaamistason työtehtävissä työskenteleviin ihmisiin, jotka työllistyvät Suomeen tai vaihtavat maata joka tapauksessa ennen pitkään, mikäli sopivaa työpaikkaa ei löydy.

Kokonaisharkinta maasta poistamisessa

Hallituksen esitys korostaa, että maasta poistamista koskeva päätöksenteko on kokonaisharkintaa, jossa on kiinnitettävä huomiota mm. lapsen etuun, maassa olon pituuteen ja siteisiin Suomeen.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan oleskelulupaa ei 58 a § nojalla tulisi lähtökohtaisesti peruuttaa seuraavissa tilanteissa:

- henkilöllä on työnhakuprosessi kesken
- henkilön lapsi suorittaa oppivelvollisuutta suomalaisessa koulussa tai oppilaitoksessa.
- henkilöllä on startup -yrityksen perustamisprosessi meneillään
- perheen kokonaistulot riittävät toimeentulon turvaamiseen Suomessa
- perheellä on oleskelulupien muutosprosessi vireillä

Työnantajan ilmoitusvelvollisuus

Pykälässä 82 §säädetään työnantajan ilmoitusvelvollisuudesta työsuhteen päättyessä

- Ehdotettu ilmoitusvelvollisuus lisäisi yritysten hallinnollista taakkaa, vaikka hallitusohjelman tavoitteena on työmarkkinoiden sujuvoittaminen ja normien purkaminen.

Yrityksien byrokratiarasitteen lisäämisen sijaan tulisi säätää työnhakijan oma ilmoitusvelvollisuus Ruotsin ja Tanskan tapaan. Vaihtoehtoisesti tieto työsuhteiden päättymisestä voitaisiin hankkia suoraan valtakunnallisesta tulorekisteristä.

Työnteko-oikeuden laajentaminen

Pykälissä 81 a ja c säädettäisiin työnteko-oikeuden laajentamisesta työvoimapula-aloille. Tämä on tärkeä askel oikeaan suuntaan.

- Epäselväksi jää, mitkä alat milloinkin ovat ”aidosti todettuja työvoimapula-aloja”, ottaen huomioon alueelliset vaihtelut ja organisaatioiden esitettyä nopeammin muuttuvat työvoimatarpeet.

Seuraavaksi tulisikin laajentaa työnteko-oikeus kaikille aloille. Tämä vähentäisi tarvetta myös työvoimapula-alojen tarkalta määrittelyltä sekä toisi järjestelmään ennakoitavuutta. Oleskelulupien käsittelyajat ja niiden hakemiseen liittyvä hallinnollinen taakka kevenisivät.

Lopuksi

Hallituksen esityksen mukaan:

”Muutokset saattavat vaikuttaa Suomen houkuttelevuuteen kansainvälisten osaajien keskuudessa. Tiukemmat ehdot voivat estää korkeasti koulutettuja työntekijöitä hakeutumasta Suomeen, mikä voi heikentää maan kilpailukykyä globaaleilla osaajamarkkinoilla ”

”Kolmen kuukauden sääntö saattaa vaikuttaa työntekijöiden lisäksi heidän perheisiinsä luomalla epävarmuutta Suomeen jäämisestä ja heikentää perheenjäsenten halua sopeutua ja kotoutua”.

”Sääntelyllä on suurimmat vaikutukset etenkin pienten ja keskisuurten työnantajien asemaan, mutta myös ulkomaalaisiin työnantajiin, joilla on vähäisemmät resurssit ja osaaminen hoitaa HR-asioita verrattuna isoihin työnantajiin”

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

kauppakamari.fi

#Keskuskauppakamari

@K3FIN